

ȘCOALA NOASTRĂ

REVISTĂ LUNARĂ DE EDUCAȚIE -
CULTURĂ PROFESIONALĂ ȘI
AFIRMARE NAȚIONALĂ

BCU Cluj / Central University Library Cluj

Director: D. Mărgineanu.

Zalău
Anul XIII.
No. 5.

CUPRINSUL :

<i>Simion Oros</i> : Invățătorii pensionari	— —	145
<i>Vasile Fărcaș</i> : Săptămâna pedagogică la Cernăuți	— — — —	147
<i>Ion Berinde</i> : Grădina școlară	— — — —	150
<i>Dimitrie Bob</i> : Exerciți de educație fizică	—	155
<i>V. G. Sima</i> : Pentru „Școala Noastră”	— —	157
<i>I. Știrbu</i> : Respectul față de bătrâni	—	158

LITERATURĂ:

<i>P. C. Buzescu</i> : Tăranul în literatura românească	160
<i>D. A. Forțofoi</i> : Ispășire (poezie)	— — — — 165

CRONICĂ - INFORMAȚIUNI: 166

Salarizarea preoților. — Controlul comitetelor școlare. — Complectarea fișelor individuale. — Examenul de înaintare la gr. II. — Cooperativa școlii primare de stat No. 2. Caret. — Educația religioasă. — Cursuri practice. — Rezultatul examenului de definitivat al învățătorilor din județul Sălaj. — Concedii pentru conducătoare. — Organizarea străjerismului. — Predarea religiei. — Examenе de diferență. — Excedentele bugetare. — Localități clasate climatice.

CĂRȚI: 172

Dimitrie Goga: „Pedagogul Vasile Borgovan”. — *I. Simionescu*: „Cunoștințe folositoare”. — *Malraux—Minovici*: „Destine omenești” („La condition humaine”). — *C. Brăiloiu—I. Croitoru*: „Abecedarul muzical”. — *Al. Marinescu*: „Călăuza practică a învățătorului pentru confecționare de material didactic”. — *F. Olteanu*: „Jocuri și gimnastică”. — *Vasile Helgiu*: „Definitivatul și înaintarea învățătorilor, cu orientări pentru examene”. — *REVISTE*: „Revista de Pedagogie”. — „Copilul”. — „Luceafărul”. — „Steluță”. — *Vitrina revistelor și ziarelor permise*.

<i>Buletinul Revizoratului Școlar</i>	— —	178
<i>Pagina Asociației</i>	— —	182
<i>Poșta Redacției</i>	— —	184

ȘCOALA NOASTRĂ

Revistă lunară de educație - cultură profesională și afirmare națională

INVĂȚĂTORII PENSIONARI

Cariera de învățător a fost și este (și poate va fi încă multă vreme) o carieră îngrată. Vorba veche încă spunea că: «pe cine zeii s'au supărat, i-au făcut învățători!»

Și azi, dar mai mult întrecut, învățătorul a fost considerat ca ultimul funcționar în marea societate omenească și situația lui materială era inferioară situației altor funcționari. Și tot din aceasta cauză «bietul dascăl dela sate» nu s'a putut ridica, nu și-a putut creia o situație, nu și-a putut asigura locul care-l merita în societate, în urma pregătirii și munca sa ce o presta cu cel mai curat devotament.

Ce luptă titanică trebuia să ducă învățătorul pe toate căile!

Și el a luptat cu vrednicie. A fost idealist, bun econom și gospodar, a fost financiar, cooperator etc. etc. Dar mai mult ca orice și oricine, a fost învățătorul *cel mai aprig luptător pentru apărarea limbei sale strămoșești, a obiceiurilor, datinilor și portului național*, trebuind pentru aceste să îndure și să înfrunte, nu odată, toate jосnicile și batjocura ce i-se făceau din partea stăpânilor de ieri, dușmanul de moarte, neîmpăcat.

Norii cei grei, amenințători au trecut peste capetele lor. A răsărit soarele «dreptății» și țara în care azi se găesc și trăiesc este „*țară liberă*».

Dar trebuie s'o spunem că, mentalitatea multor «oameni mari» nu s'a schimbat față de învățător. Căci atunci nu am auzi mereu că, în România întregită sunt prea mulți învățători.

Iată deci de ce învățătorul a luptat întrecut, luptă azi, și va lupta și în viitor cu aceeași convingere și bărbăție. Tot el, învățătorul, a căutat și va căuta să facă ca opinia publică să vadă clar și să înțeleagă că, este o greșală capitală afirmația că «sunt prea mulți învățători» când și azi avem sate fără învățători și copii fără școală.

Va mai lupta învățătorul cu toată energia ce-l caracterizează, ca să fie pus la locul ce-i cuvine în societate, în urma misiunii sale ca educator și îndrumător al generațiilor de mâine, cari — desbrăcate de micile considerații politice, cari azi fac ca unii să nu vadă nici măcar până la nas -- vor ști să aprecieze pe învățător și munca lui după vrednicie.

Asociația Învățătorilor din jud. Salaj, a căutat să dea un prilej cu ocazia adunării generale din acest an, ca să ne aducem aminte — mai întâi noi — de acei colegi ai noștri, cari înfruntând toate greutățile trecutului de dureroasă amintire, stau între noi cu fruntea senină, cu sufletul și conștiința liniștită că și-au făcut datoria cu demnitate și azi se bucură de «binemeritata pensie». / Central University Library Cluj

Asociația Învățătorilor cheamă pe toți membrii săi ca să ia parte la sărbătorirea colegilor «pensionari» în ziua de 23 Mai a. c. în Zălau, ca acea serbare să fie deamănă de numele de învățător și să nu-i lipsească fastul impunător.

Asociația Învățătorilor mai cheamă la aceasta măreață sărbătoare pe toți intelectualii noștri români, aducând omagiul cuvenit acelor, cari i-au crescut și învățat ca să fie vrednici conducători ai destinelor neamului, să fie cetățeni credincioși și iubitori de Rege, Neam și Țară.

Deci la Zălau, la revedere!

Simion Oros

preș. Asoc. Inv. din jud. Sălaj.

SĂPTĂMÂNA PEDAGOGICĂ LA CERNĂUȚI

Din inițiativa d-lui prof. universitar C. Narly, directorul Seminarului pedagogic universitar din Cernăuți, s'a ținut în capitala Bucovinei între 5 și 12 Aprilie a. c. o săptămână a pedagogiei, la care au fost invitați a lua parte membrii corpului didactic, în special primar. Și dacă la un simplu anunț în ziare au răspuns spontan peste 300 învățători și învățătoare din întreagă țara, a fost aceasta o dovadă mai mult că învățători caută să fie la pas cu ritmul vremii dând năvala oridecâteori porțile Universităților se deschid și pentru ei.

Participanții au fost primiți în gară Sâmbătă după masă, de unde au fost conduși la școlile normale din loc unde au fost găzduiți în mod gratuit. Duminică — 5 Aprilie — la orele 8 s'a servit un Te Deum la Metropolie oficiat anume pentru cursiști de către P. S. cons. eparh. Puiu. La ora 11 a. m. s'a ținut în aula clădirii noi a Universității, ședința de inaugurare. Primul a luat cuvânt d. Ministru al Muncii, prof. univ. I. Nistor, rectorul Universității «Regele Carol II» din Cernăuți, care aducându-ne salutul său, urează cursurilor un deplin succes. Luând apoi cuvântul dl prof. univ. C. Narly, directorul «Săptămânei pedagogice» spune: «Hotărîndu-mă a organiza o săptămână a pedagogiei aici la Cernăuți, m'am gândit întâi a veni în ajutorul învățătorilor în a căror preocupări didactice se ivesc deatâtea ori probleme ce nu pot fi rezolvate prin litera moartă a cărții, ci necesită contactul viu. Spiritul acestor preocupări a noastre va fi obiectiv și științific. Cheazăie deplină este producția științifică a celor cari vă vor vorbi». În continuare D-sa mai spune: «Nici o manifestație nu poate fi slobodă de mediul din care pornește. Și dacă finta noastră este de a lucra pentru crearea specificului superior uman, trebuie să știm că acest specific omenesc departe de a pluti în sfere abstracte, este legat de locul unde pornește. Deci,

superiorul omenesc corespunde cu superiorul românesc. În spiritul acesta se vor îndrepta eforturile noastre, iar lozinca ne va fi: lucrăm pentru specificul superior omenesc dar mai presus lucrăm pentru superiorul și specificul românesc». Cu aceasta terminând domnul profesor Narly, au luat cuvântul domnii: Prof. univ. Marmeline primarul municipiului Cernăuți care ne salută în numele orașului și ne asigură de sprijinul D-sale (care ne-a și fost dat punându-ni-se pentru excursii la dispoziție 4 autobuse ale primăriei), Prof. F. Dobași Inspector șef, vorbește în sensul educației naționale și P. S. Puiu, cons. eparhial, care vorbind în numele bisericii din Bucovina ne aduce salutul și binecuvântarea I. P. S. S. Metropolitului Visarion al Bucovinei.

* * *

Cursurile săptămânei pedagogice au fost ținute după următorul program:

a) CURSURI:

Prof. Apolzan. Studiul copilului: teste și fișe (2 ore).

Prof. univ. T. Brăileanu. Probleme de sociologie (2 ore).

Prof. F. Dobași, Insp.-Șef. Activitatea extra-scolară a învățătorului (1 oră).

Conf. univ. S. Găina. Psihologia infantilă structurală (3 ore).

Prof. univ. Al. Sesan. Probleme actuale în psihologie (2 ore).

Prof. C. Loghin Cernăuți. Trecut și monumente (cu proiecțiuni 1 oră).

D-na Medic Dr. A. Nandriș. Igiena infantilă (pentru doamne 2 ore).

Prof. univ. C. Narly. Pedagogia învățământului (5 ore).

Prof. univ. I. Nistor. Cursuri pentru ucenici (1 oră).

Pr. Gr. Rațiu. Educația morală (1 oră).

Prof. univ. S. Reli. Rolul învățătorului laic în educația moral religioasă a tineretului (2 ore).

Prof. V. Sauciu. Munca școlară pe echipe. Autoconducerea (2 ore).

Prof. I. Tarnaoschi. Probleme de gramatică (2 ore).

Prof. L. Tomoiogă, dir. școlii normale de băieți. Sistemul natural vegetal (2 ore).

Medic Dr. P. Vrânceanu. Igiena socială (cu proiecțiuni 2 ore).

Prof. M. Zahariciuc. Planul Sena (1 oră).

b) LECȚII PRACTICE :

Prof. P. Apolzan. Lecții practice la curs primar (4 ore).

Prof. Tarnaoschi, Lecție practică la limba română cl. III secundară (1 oră).

c) Demonstrații cercetășești și străjerești conduse de d-nii profesori : A. Petrovici, Spănu, E. Tăutu și E. Țopa.

* * *

Am dat mai sus acest program crezând că nu e lipsit de interes pentru cetitori a vedea cu câtă minuțiozitate au fost fixate subiectele, tratate cu profesori specialiști din cari unii cunoscuți și peste hotarele țării, spre a înbrățișa cât mai simplu problemele ce apar la orizontul vieții școlare. În program nu au fost trecute excursiile la Hotin, Putna, Sucevița, Rădăuți și Siret care vor face subiectul unui articol nou. Nu pot totuși încheia aceste rânduri fără a aminti un fapt petrecut cu ocazia vizitei ce-am făcut-o Bibliotecii Universității din Cernăuți, care numără peste 400.000 volume. Pe o masă unde erau expuse toate revistele de pedagogie din țară, am putut vedea cu mare bucurie în locul de cinste revista »Școala Noastră» a corpului didactic din Sălaj. Am întrebat pe dl profesor Narly dacă cunoaște această revistă, mi-a răspuns ; «O cunosc bine și apreciez munca pe care dl Mărgineanu o depune, ca aceasta revistă să devină ceea ce trebuie să fie acolo la granița de vest». Mă credeți, sau nu, dar aceste cuvinte mi-a produs mândria ce nimic în lume nu mi-ar fi putut produce.

Vasile Farcaș.

GRĂDINA ȘCOLARĂ

— Rolul educativ și instructiv —

Străbătând maldărilor imense de pulbere și noroiu ale drumurilor de țară, vezi pretutindeni o mare neorînduială în lucruri și o nespus de mare mizerie a vieții. Școala, cea dintâi instituție de permanentizare a bucuriilor, pare tristă și pustie. Nimic nu o înfrumusețează și nimic nu o face să fie atrăgătoare. Acoperișul este o vastă împărăție a creșterii găngăniilor de tot felul și-a cultivării mușchilor; zidurile ruinate sunt pline de găuri și dărîmături, iar curtea rău împrejmuită — în multe părți chiar desgrădită — pare un teren viran menit să adăpostească bălciurile săptămânale. Grădina de experiență, al cărei rol educativ-instructiv este de-o covârșitoare importanță, e lăsată în grija patrupedelor domestice. Impresia generală pe care ți-o face exteriorul unei școale, este din cele mai puțin plăcute. Uneori e chiar penibilă. Infrînd înlăuntru, aceiași priveliște: pereții murdari și pătați sunt împodobiți cu câteva tablouri și icoane așezate fără de nici-o perspectivă; ferestrele neșterse cu lunile — unele sparte — par a fi proprietatea inalienabilă a unui tinichigiu boclucaș, iar băncile încolțite și pline de sgârieturi, dovedesc că principiile școalei vechi sunt în vigoare și încătușează încă spiritul copiilor. Această stare de lucruri e o realitate în foarte multe sate, iar nicidecum o afirmațiune platonice.

Cine oare nu observă peste tot o lipsă totală de inițiativă și idealuri morale, lipsă cauzată de efectele vechiului sistem de educație intelectualistă, care pregătește pe copil pentru o viață «inabstracto?» Situația aceasta insuportabilă nu poate însă dăinui la infinit. Necesitățile vitale ale vieții, cer ca după generația care a căzut sub furtuna distrugătoare din 1914—1918, să se afirme o nouă generație: constructivă și creiatoare de noi idealuri și noi idei generoase. Pentru a putea ajunge la acest rezultat, mișcarea pedagogică de azi, duce o luptă consecventă și decisivă împotriva sistemului de

educație intelectualistă, a cărei origine o găsește în raționalismul veacului al XVIII-lea și în pedagogia herbartiană.

Această luptă a devenit cu atât mai înverșunată, cu cât s'a constatat, că în educația intelectualistă multe din funcțiunile sufletești sunt lăsate în părăsire, iar noile condiții de viață ale societății cer indivizi cu o voință puternică și mai presus de toate creiatoare. Noua școală trebuie să fie un izvor nesecat de puteri creiatoare și virtuți morale, câștigate printr'o continuă activitate mai ales pe țărâmul practic. Henrich Pestalozzi a fost ferm convins despre acest lucru, atunci când a afirmat că omul se formează mai mult prin ceiace face decât prin ceiace vede și aude. Activitatea practică, ignorată de sistemul intelectualist s'a dovedit de cea mai mare importanță. Cercetările psihologilor au stabilit că activitatea practică are o importanță totatănt de mare pentru desvoltarea intelectuală și morală a sufletului ca și pentru desvoltarea fizică a omului. De asemeni s'a constatat că această activitate e deosebit de importantă și din punct de vedere al igienei sufletești, căci sufletul simte necontenit trebuința de a se exterioriza în forme concrete. Acest adevăr de psihologie ni-o înfățișează foarte frumos marele poet indian Rabindravath Thagore în lucrarea sa «Sadhana» unde zice: «Ca să scape de întunec, sămânța se trudește să incolțească, mugurul să înflorească. Ca să se desfacă din negura nelămuritului gândurile și concepțiile noastre caută necontenit prilejul de-a căpăta forma exterioară». Necesitățile biologice încă ne poruncesc să punem pe copii în activitate. Adus la școală și pus în poziția de a nu se mișca, copilul își va pierde spontaneitatea și viocinea pe care le-a adus cu sine de acasă. Rupând firul activității de-acasă a copilului înseamnă a pune stavilă desvoltării sale naturale. Energia copilului trebuie întrebuințată și 'n munci serioase, cu scop conștient, numai s'avem grija ca trecerea dela munca fără scop la cea cu scop să se facă pe nesimțite. Activitatea practică care sintetizează în sine caracteristicile jocului — plăcerea și interesul — este foarte nimerită, căci face cu mare ușurință această trecere. Școala nouă e chemată, deci, să armonizeze spiritul cu corpul; interiorul cu exteriorul; munca cu interesul și activitatea pur intelectuală cu cea practică spre a putea crea generații riguroase, cu elanuri constructive.

Unul din mijloacele necesare pentru atingerea acestui scop, este și grădina școlară de experiență. Grădina școlară constituind o formă a activității practice, trebuie considerată ca un important mijloc de educație și instrucție. Rolul grădinei școlare este de altminteri necontestat pentru că contribuția sa la desăvârșirea educației: morale, sociale, naționale, fizice, intelectuale, voinței și estetice, e verificat deja.

Acțiunea ființei umane este influențată de două instincte puternice: egoismul și altruismul, iar dorința lui finală este fericirea. Desvoltarea acestor instincte depinde de educație și de felul fiecăruia de a-și găsi fericirea. Astfel, unul o găsește în averea spirituală; altul în cea materială; unul în onoruri externe, altul în mulțumirea lăuntrică; unul în vrednicia persoanei sale, altul în devotamentul desinteresat către patrie, către omenire; unul în cer, altul pe pământ. În acțiunea care duce către aceste dorinți, egoismul pare a fi instinctul cel mai puternic. Copilul, în genere, e stăpânit tocmai de acest instinct. Dar prin educație și prin munca în comun, egoismul cedează mult în fața altruismului. Activitatea practică din grădina școlii naște în sufletul copilului trebuința de a fi mai și mai moral. Caracterul deasemeni se ojeleşte întrucât este știut că se desvoltă nu din cărți, ci dintr'o continuă muncă dusă în acelaș sens. Rolul grădinei școlare e foarte important și din punct de vedere social și național. Virtuțile sociale și naționale provin numai din acțiunile drepte și din plăcerea de a munci, care este urmarea firească a educației noastre sistematice în ce privește munca. Orice muncă cinstită e o școală a moralității. O muncă spirituală însă nu ne poate oferi toate virtuțile sociale și naționale, fiindcă aci nu poate fi vorba de o muncă în comun în adevăratul înțeles al cuvântului. Aci stă superioritatea muncii din grădina școlară, căci aci învață copilul mai bine ca ori unde să se subordoneze altora, să ajute pe cei mai slabi, și tot aci înțelege pentru prima dată că interesele proprii trebuie să se armonizeze cu interesele generale. Din munca comună răsar virtuțile sociale: Ingrigirea, conștiinciozitatea, datoria și solidaritatea.

Școala care va înțelege cu adevărat rostul grădinei școlare, va deveni spontan o școală națională a moralității. Prin munca din grădina școlară vom deprinde pe copil să prindă dragoste de glia strămoșească și vom însuși cea mai aleasă

educație național-socială, făcându-l să participe din suflet la trebile obștești. Foarte frumos se exprimă în această privință Karl von Stein când zice: «Nu școala singură, ci participarea la trebile obștești, este drumul cel mai sigur pentru desăvârșirea dezvoltării spirituale și morale a unui popor. Obișnuind pe copil cu munca, îl vom face să prindă dragoste față de ea și să simtă acea mulțumire sufletească pe care o visează Thomas Carlyle când zice: «Ultima evanghelie pentru această lume, este ca omul să-și cunoască munca și să și-o îndeplinească, căci orice muncă adevărată este sfântă și în orice muncă adevărată este ceva Dumnezeuesc». Pentru educația fizică, cred că e de prisos să mai insist asupra rolului ce-l au grădinile școlare de experiență, întrucât este cunoscut de toți acel «Mens sana în corpore sana» și nu se găsește nimeni care să conteste efectele binefăcătoare ale încadrării mușchilor în aerul curat al grădinii.

Să vedem deci, ce rol au grădinile școlare în ce privește desăvârșirea educației voinței și a celei estetice. Obișnuind pe copil să-și cultive o porțiune de grădină acasă după modelul celei școlare, indirect îl vom face întreprinzător de lucruri și tot indirect îi vom întări voința, făcându-l să prindă dragoste de isprăvirea treburilor gospodărești.

Împodobind școala cu florile și plantele cultivate de copii în grădina școlii, împodobim însăși viața cu virtuți. O casă din «Patriarhalele» lui Șt. O. Iosif trebuie să fie clasa în care ne petrecem ziua muncind laolaltă cu elevii. Grădina frumos parcelată, cu tablete și ronduri de flori și plante pare să fie un adevărat rai, iar curtea înconjurată cu arbori să dovedească spiritul de ordine și de estetică, emanat dela acea muncă educativă ce se săvârșește în grădinița școlii. Nu găsim mijloace mai bune pentru dezvoltarea educației voinței și a celei estetice decât înfrumusețarea externă și internă a școlii, înfăptuită de copii prin muncă făcut în comun, în interes general. O școală a cărei curte e frumos împrejmuțată cu pomi și a cărei grădiniță e frumos cultivată cu flori și plante, reprezintă în cea mai largă măsură nota demnității. Refacerea igienică și estetică a satelor, cade în primul rînd în sarcina învățătorului, care are posibilitatea înfăptuirii unei desăvârșite educațiuni voliționale în comuna sa. Grădina școlii trebuie să constituie unul dintre cele mai eficace mijloace de in-

fluențare asupra sătenilor, dat fiind rolul educativ ce-l prezintă.

Dar grădina școlară pe lângă contribuția ei educativă, ajută f. mult înșasi instrucțiunea. Ea ne prezintă, în primul rând un vast material pentru intuiție și șt. naturale. În loc ca lecțiunile acestea să se facă în clasă, după cărți și tablouri moarte, ele se vor face în mijlocul naturii vii și vorbitoare. Și în loc ca învățătorul să încurce mințile copiilor cu întrebări stereotice și adesea rău formulate, îi va lăsa să vorbească ei înșiși despre tot ce-au observat la o plantă sau la o pasăre pe care singuri au îngrijit-o. Ba, mai presus de toate, fiecare copil va fi învățătorul celorlalți, căci fiecare va avea o porțiune cultivată în grădină. Dar înafară de intuiție și șt. naturale, celelalte studii încă găsesc un important sprijin în grădina școlară. Astfel: geometria prin măsurarea parcelelor a căror formă va fi variată; aritmetica prin diferite probleme relative la produsele grădinii; fizica prin cercetarea temperaturii, a densității și umidității atmosferice în diferite timpuri ale anului; religia prin misterele pe care le prezintă creșterea unei flori, a unei plante etc.; ba chiar și istoria și geografia despre care s'ar crede că nu profită nimic. Un învățător din Râmnicul-Sărat a făcut din grădina școlii sale o Românie în miniatură. Munții erau reprezentați prin ridicături de pământ golașe, apele prin brăie de iarbă verde, localitățile istorice prin pietre văpsite etc. Înăuntrul hotarelor cultiva plante corespunzătoare zonelor: câmpoasă, deluroasă, muntoasă și de baltă.

Grădina școlară constituie pentru copil un prețios imbold care-l învața să nu lase nicio porțiune de pământ necultivată.

Prin grădina școlară vom face ca școala să nu mai fie o carte de abstracțiuni, ci intuiția vieții și începutul muncii pentru fericirea umanității. Ea e un fel de sinteză a instrucției și educației. De aci, de pe brazda de pământ a grădinei de experiență, vom deprinde pe copil să pornească cu mintea sa scrutătoare către enigmatul vieții, pentru a se opri modest și fără prihană în fața lui Dumnezeu.

Ion Berinde.

EXERCIIII DE EDUCAȚIE FIZICĂ*)

ȘEDINȚA II-a ȘI A III-a DE EDUCAȚIE FIZICĂ

Grupa I-a — Exerciții pregătitoare :

a) Formarea cercului : Apucarea de mâini, cu întoarceri în jumătate la dreapta și stânga ;

b) Cum sare cioara ? — Cu brațele pe șolduri, se fac sărituri în vârful picioarelor, ghemuit și întins omul uriaș și pitic ;

c) Semnul negării. — Intoarcerea capului spre stânga (1), la loc (2), spre dreapta (3), revenirea (4). Povestea florii soarelui. — Rotarea capului.

d) Pendulul. — Inclinarea trunchiului spre stânga (1), la loc (2), spre dreapta (3) și revenirea (4) ;

e) Tunelul. — Ridicarea brațelor lateral și orizontal cu aplecarea trunchiului înainte (1), la loc (2), înapoi (3) și revenirea (4).

Grupa II-a — Exerciții fundamentale :

c) Inclinare ori cerc. — Măinile pe șolduri, mersul pe un picior — alternativ ;

a, b, d și e) Rugăciunea arabilor. — Pe genunchi cu brațele ridicate în sus — aplecarea trunchiului înainte cu încrucișarea brațelor la piept (1), la loc (2), înapoi (3) și revenirea (4) ;

f) Marșuri spre stânga și dreapta cu sărituri ;

g) Șederea cu depărtarea picioarelor, ridicarea lor în sus și facerea vizitei la piciorul stâng și drept ;

h și i) Sărirea peste gărlă. — Cercurile se fac din ce în ce mai depărtate ;

j) Cursa de cai din șederea turcului.

Grupa III-a — Exerciții de respirație :

a) Sunetul f-f-f-f. — Cum respiră camera dela automobil. Se învață cum să salute — diferite saluturi.

Ș E D I N Ț A III-a

Grupa I-a — Exerciții pregătitoare :

a) Adunarea într'o linie după mărime ;

*) Vezi „Șc. N.” No. 2-3, pag. 57.

b) Concurs de fugă. — Legănarea picioarelor în diferite direcții;

c) Cum merge pendulul mic? — Din poziția de dreapta;

d) Bătaia palmelor deasupra capului și lăsarea la femuri. Pentru fete: Cum se coase cu ață lungă? — Se începe de la piept spre dreapta sus și spre stânga jos;

f și e) Tunelul: tragerea clopotului de la biserică;

g) Pe genunchi cu ridicarea brațelor în sus: șezutul turcului cu brațele în sus, aplecarea la stânga (1), la loc (2), la dreapta (3), revenire (4), înainte (5), la loc (6), înapoi (7) și revenirea (8);

h) Sărirea iepurelui. — Facerea tunelului prin sărirea pe vârfuri, cu ridicarea genunchilor.

Grupa II-a — Exerciții fundamentale :

a) Culcarea pe spate cu ridicarea pieptului și întinderea brațelor lateral;

b) Pe genunchi cu mâinile sprijinite pe pământ: ridicarea brațelor în sus — alternativ;

c) Ridicarea genunchiului — alternativ — apoi închiderea ochilor și numărarea până la 4—6—8—10, etc. Șederea berzei, apucarea celuilalt picior cu mâna, sărituri în poziția aceasta — alternativ;

d și e) Șederea turcului — aplecarea trunchiului înainte și înapoi;

f) Marșuri: «Tunelul» — Pe șolduri, pe vârfuri!;

g) Din șederea turcului cu mâinile pe creștet: înclinarea trunchiului spre stânga (1), spre dreapta (2). — Răsucirea trunchiului spre stânga și spre dreapta cu brațele în cruce C;

h) Care poate sări peste gârla cea mai mare? — Sărituri fără avânt;

i) Atletică ușoară: 2 rânduri față în față — ridicarea brațelor înainte în dreptul umerilor, palme în palme, împingere ori tragere (între cele 2 rânduri se trage o linie cu cretă, care rând depășește linia, pierde jocul);

j) Jocuri: ștafetă, depărtare 10—20 m.

Grupa III-a — Exerciții de respirație :

a) Mirosirea florilor, cu inspirație și respirație adâncă.

NOTĂ: La toate ședințele se va avea în vedere schema publicată în numărul trecut și ședințele anterioare. În timpul povestirii, inv. execută mișcarea, pune apoi 2—3 elevi, cari au prins-o să o facă și înfățișat execută toți deodată.

Dimitrie Bob.

PENTRU «ȘCOALA NOASTRĂ»

Iată, trecută și măreața sărbătoare a Învierii Domnului, din acest an prevestitor de războiu. Desigur, cu fiecare zi în plus, atmosfera internațională a relațiilor dintre popoare e tot mai încărcată și un miros greu de praf de pușcă și gaze asfixiante se trădează din acțiunile mai mult sau mai puțin izolate, ale diferitelor popoare, componente ale așa zisei «Liga Națiunilor», — «salvatoarea păcii».

Aceste gânduri se perândă prin mintea mea, în urma răsfoirii unui cotidian proaspăt, sosit din capitală, când îmi cade sub ochi numărul ultim din «Școala Noastră».

„Școala Noastră“, — revistă pedagogică culturală, fondată de către dl Ioan Mango și colaboratorii săi — se pare că ocupă cu fiecare număr în plus, un loc tot mai de cinste în istoria publicistei noastre naționale. Și nu-i ușor să apară și mai ales să trăiască o revistă de talia «Școalei Noastre». O știe aceasta numai acela, care jertfește, cu largă inimă, timp, bani și putere de muncă, pentru existența și trăinicia ei. Așa încât, deși se lovește de mari și multe greutăți, e atât de admirat zelul cu care valorosul ei director de azi, d. inspector D. Mărgineanu și-a făcut, spre cinstea d-sale, o chestie de conștiință din editarea revistei semi-oficiale a învățătorimei sălăgene. E un elan vrednic de admirat și știu, că această dragoste de-a propaga cu orice jertfă cultura națională pe aceste plaiuri, până mai ieri stăpânite de un neam străin, îi dă puterea de rezistență și de muncă, de care a dat dovadă în atâtea cazuri!

Intr'un număr din anul trecut, «Școala Noastră» a făcut apel și la colaborarea preoților, pentru a ne înrola sub steagul ei, în armata ce luptă pentru «consolidarea culturii naționale» pe pământul strămoșesc, ce «veacuri dearândul a fost oprimat și umilit». Cu largă inimă se oferea să deschidă «coloanele revistei pentru toate problemele» și se declara fericită să aibă în permanență și „Pagina Bisericii“.

Oare, unui apel atât de călduros se cuvine să-i răspundem cu răceală și indiferență? — Nu! — de o mie de ori: nu! Imperative de ordin religios, moral și național ne dictează să fim strâns uniți, preoți și învățători, și astfel să lucrăm pentru desăvârșirea idealului nostru național. Prin deschiderea unei pagini «a bisericii», în corpul revistei învățătorilor, ne vom înfrăți și mai mult în lupta de afirmare națională pentru propagarea culturii.

Avem menirea să mergem pe căi diferite, dar să ajungem la acelaș scop: binele și fericirea, atât individuală cât și colectivă, a poporului nostru. Și, muncind, conduși de acest gând, asigurăm «Școala Noastră» de concursul nostru leal.

Cu Dumnezeu, înainte!

Preot Valeriu Gr. Sima.

CERCURI CULTURALE

BCU Cluj / Central University Library Cluj

RESPECTUL FAȚĂ DE BĂTRÂNI

Generațiile de după război, au început să neglijeze pe bătrâni lăsându-i pe planul al II-lea. De mult azi copiii văd desgustul generației tinere față de bătrâni și prin aceasta și ei la rândul lor vor proceda la fel cu aceștia când vor fi mari. Exemplul de mai jos ilustrează foarte bine felul cum interpretează copiii exemplele ce le sunt puse în față.

Un tânăr căsătorit influențat de soția lui, căuta mereu nod în papură și-și certa părintele ajuns la anii când avea mai multă nevoie de odihnă și liniște. Traiul bietului bătrân se înrăutățea din zi în zi. Soția tânărului, căuta să se pudreze și să-și scoată sprâncenele ca să placă și altora, dar din cauza bătrânului — de care-i era rușine — nu prea putea și pentru acea i-a cerut soțului să-l îndepărteze pe acesta. La început n'a reușit, dar după câțiva timp spunându-i soțului că pleacă dela el cu copilul lor de 5 ani cu tot, dacă

nu termină cu bătrânul. Văzând întorsătura lucrurilor, tânărul își închide pe tatăl său în pivnița de sub casă, lăsându-l acolo în părăsire. Bietul bătrân o ducea foarte rău. N'avea ce mânca și îi era frig.

Intr'o zi copilul — care uitase deja de bunicul său — se juca de-a ascunsul cu alți copii. Ca să nu-l găsească ceilalți a fugit în pivniță. Reținându-și răsuflarea să nu fie auzit de urmăritori, odată aude un oftat. Atunci se sperie și-și încordează mai bine urechea. Convingându-se că este un om acolo, își ia inima în dinți și întreabă: «Cine-i acolo?» Bunicul îi răspunde că este el. După ce se informează dela bătrân cum a ajuns acolo și cum o duce, fuge în grajd unde văzuse o pătură nouă. O taie cu săcurea în două. Jumătate o duce bunicului său, iar jumătatea cealaltă o lasă în grajd pentru caii tatălui său.

Văzând gospodarul nostru că-i lipsește jumătate pătura și făcând investigații, află că făptuitorul este copilul. Atunci îl ia de scurt și-l întreabă ce-a făcut cu pătura. Copilul îi răspunde că a dus-o bunicului căruia îi este frig în pivniță. Bine îi zice tatăl, dar de ce n'ai dus-o întreagă, ci ai stricat-o astfel? Copilul îi răspunde: «Pentru că jumătatea din grajd am lăsat-o să se învechească, pentru a fi-o da fie când vei fi bătrân și vei ajunge în locul bunicului în pivniță.

Tânărul a înțeles tâlcul și și-a scos părintele din pivniță îngrijindu-l cinstit câte zile a mai avut.

(Exemplul se poate localiza și astfel va avea cu mult mai mare înrăuire asupra auditorilor).

I. Știrbu.

LITERATURĂ.**ȚĂRANUL ÎN LITERATURA ROMÂNEASCĂ**

(Urmare)

Răbdarea lui cea mare și îngăduitoare, fanatizarea lui când și-a pierdut orice răbdare, mânia, răzbunarea și cruzimea n'au rămas la o parte ca să nu fie arătate de pana scriitorului. Cunoaște f. bine pe satrapi, asupra cărora când s'a năpustit nu-i mai lasă cu viață. Așa ni-l înfățișează C. Negruzzi în nuvela «Alexandru Lăpușneanu» prin poporul ridicat contra lui Moțoc care aruncat în mâna lor, fiind cerut de pe zidurile curții cu «vrem capul lui Moțoc» este sfâșiat în bucăți. Deasemenea Duiliu Zamfirescu în romanul «Viața la țară», prezintă pe țăranul supărat și răzbunător, în persoana sătenilor din «Balta» răsculați împotriva spoliatorului «Tănase Scațiu». Tot acolo vedem pe sătean iubitor față de binefăcătorul lor «Dinu».

El nu se convinge niciodată de vorbele fără fapte. Ascultă, zice da, însă nu crede până când nu vede cu ochii lui. Imită cu plăcere ce este frumos și potrivit lui, dar urăște ce nu este în cadrul cinstei. Țăranul român cu greu învață ceva și se deprinde, iar pe urmă cu greu se mai desvață. Ca imitator în exemplele bune se vede în nuvela «Popa Tanda» de I. Slavici. Acest preot ridică la înălțime prin exemplul lui practic, satul Sărăceni, din întunericul în care zăcea. Toate actele comise de preot, erau făcute și de locuitorii din Sărăceni, ajungând în scurt timp pe o treaptă mai înaltă.

Nimeni nu poate să fie perfect. Orice om are și defecte și calități. Tot așa și țăranul nostru. Nu este lipsit de anumite părți rele. Ținut veacuri în robie, tratat și considerat ca un animal de muncă, era natural să aibă și părți ce par astăzi ridicole. Ținut în întuneric a rămas sub-mediocru din punct de vedere al mentalității lui. Neputința lui de a judeca anumite lucruri, de a-și da seama de rostul lor, a îndemnat pe scriitori cum ar fi de ex. P. Ispirescu și I. Creangă să-l arate și pe această latură. În «Prostia Omenească» unde ne înfățișează pe

femea care țipă de frică, că va cădea drobul de sare de pe sobă pe copil și-l omoară, ni se oglindește lipsa de înțelegerea lucrurilor. Mai departe vedem pe unul care căra soarele cu bonița în bordei, pe altul ce căuta să urce yaca în podul grajdului la fân să mănânce, iar unul tocmise carul în casă, apoi căuta să surpe casa să scoată carul afară. Nu mai puțin caracteristic ni se înfățișează în «Moș Ioan Roată, Dănilă Prepeleac, Stan Pățitul și Cinci pâini» de I. Creangă.

Dar nu sunt numai acestea scăderile țăranului nostru. Literații au observat mai multe. De când s'a spulberat sclavia, i s'a dat libertate și drepturile toate. Și-a trimes copiii la școală, de unde au ieșit oameni învățați. Este în firea Romînului de a se ține mândru când a ajuns la un rang mai mare. Nu mai vrea să mai stea de vorbă cu cei mici așa cum sta înainte. Se ține mare. Disprețuiește pe cei din clasa lui din care a ieșit, indiferent cine este tată, mamă, frate ori altă rudă. Se simte înjosit, disprețuit de societatea în care s'a ridicat, când dorește să mai trăiască în mijlocul cărora a trăit câtva timp. Olițerul Englez, după ce ordonanța i-a servit masa, se scoală în picioare și face un complement în semn de mulțumire celui care l-a servit. La noi nu se întâmplă așa. Poetul Gr. Alexandrescu, cu spiritul său fin de observație, cu o puternică perspicacitate de intuire, a arătat în fabulele sale, care în unele privințe întrec pe ale lui La Fontaine, sentimentele acestea de trufie, de îngâmfare care stăpânesc pe țăranul ridicat. Iată ce spune în fabula «Boul și vițelul».

Un bou ca toți boii, puțin la simțire,
 În zilele noastre de soartă ajutat,
 Și de cât toți frații mai cu osebite
 Dobândi'n cireadă un post însemnat.

«Boerule» zice, așteaptă afară
 «Ruda dumi-tale, al doamnei vaci fiu»
 — Cine? a mea rudă? mergi de-l dă pe scară
 «N'am astfel de rude, și nu voiu să-l știu».

Răul pe care-l frecventează mai mult, este credința în descânțece. V. Vlexandri în «Mama Anghelușa» arată știința medicală a țărancei. Dintre vicii, cel mai de seamă care-l stăpânește este beția. Dela acest defect cu greu se poate obține. Când este alins de băutură, paralizându-i-se creierul, este foarte

comic în manifestările intelectuale. N'are voință, nu mai cugetă în nici un fel și este complet lipsit de simțire. Vede totul de a îndoasele, ne știind ce mai face. Se crede că este cel mai deștept și nimeni nu mai este ca el. Sub această formă l-a caracterizat I. Caragiale prin «Cetățeanul turmentat» din «Scrisoarea pierdută». El cere să voteze: «Nu sunt turmentat... Coană Joițico... Las că ne cunoaștem... Mă cunoaște conul Zaharia dela 11 Februarie... Nu e vorba ținem la d. Nae Cațavencu... e din soțietate... dar vorba e, eu alegător... eu... apropiat... eu pentru cine votez?... d'aia am venit. Acu ce treabă avem?... Nu vă uitați la mine că sunt așa de... Am făcut-o de oae de tot. Să vezi d-ta cum de a devenit la băutura că a fost lată de tot... Eu am găsit o scrisoare... ne-am abătut pe la o țuică... una două-trei... pe urmă dă-i cu bere, dă-i cu vin, dă-i cu bere»...

A trecut un timp și s'a desmeticit. Pleacă undeva, trecând prin dreptul hanului. Se căznește să se abție, însă stăpânirea nu durează mult, căci trebuie să facă cinste gurii, deoarece chiar paharele, când a trecut pe acolo, îi făceau cu ochiul să vie, dar s'a stăpânit.

«Bravo dragă gură!

«Ia acum văd și eu

«Că-s stăpân deplin pe mine,

«Ca să beau ori să nu beau.

«Nu știu cum să-ți mulțumesc

«Că trecuși de crâșmă alături!

«Hai 'napoi sa te cinstesc».

Așa înfățișează T. Speranță pe țăranul cu patima beției.

În viața lui rustică, lipsită de noțiuni abstracte, dar bogată în cunoștințe experimentale, a observat diferite lucruri, pe care le-a comparat scoțând în evidența superioritatea unuia față de celălalt. De aceea cu multă facilitate observă pe cei dimprejur, atribuind fiecăruia epitetul care-i compete. Puterea de observație te-a și calificat cu un epitet. Așa, sunt tipurile enunțate de Caragiale în «O scrisoare pierdută»: «Zaharia Trachanache (vorbește mult, trâncănește), Farfuridi (lingău) Brânzulescu (îi place brânza), Cațavencu (clănțănește mereu), iar țărani din «Rusaliele» lui Alecsandri zic lui «Galuscus» dl Gălușcă. Tot aci se vede superstiția poporului cu Rusaliele:

Țăranii

Vivat, vivat minunat,
De Rusalii am scăpat.

Frăția, solidaritatea etc. ne-o arată în «Cinel-Cinel».

La nunți, la petreceri, țăranul și țărancă română sunt cei mai veseli. În chestiunile de sentimentalitate se înțeleg f. ușor. Dela prima vedere sau și îndrăgostit urmând apoi să se căsătorească. Ce de frumseți la o nuntă! Fete și băieți îmbrăcați în haine cu cusături ce-ți iau vederea. Iile, Zuvelcile, fotele, bluzele cu flori, sunt din cele mai frumoase. Cămășile de pe feciori făcute în foi, brodate sau țesute cu șabace din cele mai alese, pe lângă frumusețea lor constăți o dibăcie abilă în arta cusutului. Se mândresc, având multă satisfacție sufletească când se găsesc cu munca de o iarnă, căci mai mult iarna se ocupă cu făcutul îmbrăcăminte de sărbătoare. În Banat, Moldova și Muntenia, a doua zi de Paști, locurile unde se face hora, par a fi niște expoziții de cusături în flori. Graur din «Cinel-Cinel» al lui Alexandri, cântă și joacă împreună cu ceilalți, îmbrăcați național.

Hai la oră de'i juca	Tu ești mândră la privit
Lelițo, lelițo, fa!	Lelițo, lelițo, fa!
Că eu sufletul ți-oi da	Eu voinic bun de iubit
Lelițo, lelițo, fa!	Lelițo, lelițo, fa!

Anton Pan în «O șezătoare la țară» ne arată pe sătean cum se manifestă la o clacă de seară cu glumele și poveștile lui fantastice îmbălsămate cu miraculosul. Gh. Coșbuc în «Idilele» sale deasemenea descrie pe țăran. El îl arată, spre deosebire de Eminescu — Impărat și proletar — care-l compătimește pentru traiul trist, vesel și plin de viață.

Liviu Rebreanu înfățișează prin «Ion» pe țăran așa cum este. M. Sadoveanu îl reprezintă mai mult din punct de vedere al scăderilor. Din acest punct de vedere se observă în lucrarea «Povestiri de petrecere și de folos» din care cea mai frumoasă bucată este «Boii lui Călin». Aci se vede cruzimea lui Dumitru Călin: «Trăiește ca și muncește și fără atâta îngrijire. Vita-i vită s'a sfârșit. Măncav'ar lupii să vă mănânce! D'apoi de aceea vă hrănesc eu și v'adap?»

Până acuma am văzut cum a fost reprezentat țăranul în

literatura cultă. Geniul cu care este înzestrat de natură l-a determinat, l-a determinat să creeze și el o literatură a sa proprie, fără influențe străine. «Miorița», cea mai frumoasă poezie poporană, a îndreptățit pe Alecsandri să zică: «Românul s'a născut poet». Poeziile poporane au fost culese de V. Alecsandri, A. Russo, Anton Pan etc.

Scrise în versuri originale, cu imagini poetice — frunzele șoptesc, stelele sclipesc — exprimând sentimente generale, au servit ca modele de imitat cu forma și fondul lor, poeziilor. Iată ce alegorii frumoase sunt în «Miorița»:

Fețișoara lui	Perișorul lui
Spuma laptelui;	Pana corbului;
Mustăcioara lui	Ochișorii lui
Spicul grâului;	Mura câmpului;

Frumoase balade poporane de amintit sunt: «Mihul Copilul, Iancu mare». M. Eminescu s'a inspirat din poezia poporană. Exemple:

(Elegie)	(Revedere)
Ce te legeni codrule,	Codrule, codruțule
Fără ploae fără vânt	Ce mai spui drăguțule?
Cu crengile la pământ?	Că de când nu ne-am văzut
(Doina)	Multă vreme-a mai trecut.
Cine-au îndrăgit străinii,	
Mânca-i-ar inima câinii,	
Mânca-i-ar casa pustia	
Și neamul nemernicia!	

Poeziile lui Alecsandri se aseamănă f. mult cu cele poporane ca formă și fond.

Imaginația sclipitoare, bogată, creativă, fantastică, a reușit să plăsmuiască basmele culese de P. Ispirescu, I. Creangă și alții. Tipurile lui Setilă, Păsăris-lungilă, Gerilă, Flămânzilă, ne provoacă humorul. Așa ridiculizează țăranul. Scenele ce înfățișează luptele voinicilor cu smei, muma pădurii, sgriptoroaicele, formează elementul miraculos. «Prăslea cel voinic și merele de aur, Dunăre voinicul» sunt basme estetice.

Dar în afară de poezia epică și lirică s'a produs și în poezia dramatică «Irodul, Steaua, Plugușorul etc. sunt scene dramatice». Nu mai amintim de poezia didactică.

Așa dar, țăranul român, cu viața lui simplă, plină de fapte deosebite, a fost înfățișat în literatura cultă de cei cari l-au cunoscut mai bine, cu toate ale sale. Cu puterea funcțiilor și facultăților sale sufletești, și-a creat și el o literatură în care se vede individualitatea și viața lui. Producțiunile sale literare au influențat literatura cultă. Să ne îndreptăm sufletul către ce este al nostru propriu, adică către literatura poporană ca să înțelegem viața românească în natura ei.

P. C. Buzescu.

ISPĂȘIRE

Ca pasările 'n albe stoluri
Imi zboară gândurile 'n spre... infinit
Și se pierd neputincioase în oceanul uitării,
Purificându-mi sufletul ce-a fost zdrobit
De acelaș turburător de dulce cânt,
Ce-a colindat de veacuri pe aripi de himere
Și care,
Te-a atras cândva
In mreaja de lumină a visurilor mele!
Vor trece anii!!!
Și'n sufletul tău va pătrunde
Al amintirilor îmbătător parfum
Ș'abea atunci vei ști ce vreau să-ți spun acum!
Dar când, cu buze mute, rostivei rugăciunea,
Cu pleoapele plecate pe umede priviri,
Pe ruguri de miresme, să arzi orice iluzii
Și'n vâlul ce plutește încet spre albastra zare,
Iți va zâmbi prea palid apusa mea iubire.
Dar poate, reușiva în suflet să-ți strecoare,
Un imn de primăvară, un vis de fericire!

Despina Al. Forțofoi

înv.

CRONICĂ - INFORMAȚIUNI

— **Salarizarea preoților.** Marele Minister al instrucțiunii și părintele culturii naționale, dl Dr. C. Angelescu, a luat o atitudine hotărâtă în guvern pentru apărarea drepturilor firești ale slujitorilor bisericilor noastre naționale. Și a izbutit să înscrie în buget suma de 75 milioane pentru ștergerea celor două curbe, cari au mutilat salariile preoților. Am avut prilejul să-l văd a doua zi după învingere, râdînd de fericire. Și nu știu cum, mi-a stors lacrimi de bucurie. Fără comentariu! (d. m.)

— **Controlul comitetelor școlare.** Ministerul cu ordinul No. 60397—1936 a dat instrucțiuni inspectorilor școlari primari să inspecteze activitatea tuturor comitetelor școlare, inclusiv a celor județene și comunale și întreaga activitate școlară, avînd datoria să raporteze Ministerului tot ce se constată cu prilejul inspecțiilor. (d. m.).

— **Complectarea fișelor individuale.** Unii învățători și-au manifestat nedumerirea cu privire la complectarea fișelor individuale comandate prin revizoratul școl., crezînd că acestea se înlocuiesc în fiecare an. Pentru înlăturarea oricărei nedumeriri ținem să precizăm că, complectarea fișei individuale formează un studiu asupra elevului și ast-

fel ea se va complecta definitiv numai la eșirea elevului din școală, fie prin mutarea lui la altă școală, ori terminarea ciclului școlar. Până atunci, învățătorul își notează observațiile sale directe făcute asupra elevului și rezultatul testelor, notînd în fișă numai datele ce nu se schimbă ca, cele privitoare la starea civilă, antecedentele familiare și cele personale și celelalte le notează treptat. Dealtfel, la notarea în fișă se vor avea în vedere îndrumările din broșura „Instrucțiuni”. Complectarea fișei în fiecare an — știm cu toții — ar fi și o prea mare sarcină pe umerii învățătorului de care nu s'ar putea degaja temeinic decît în mod superficial. Deci: o singură fișă de elev pe tot timpul școlarității. (d. m.)

— **Examenul de înaintare la gr. II.** Ministerul a dat instrucțiuni categorice inspectorilor școlari pentru terminarea inspecțiilor speciale până la data de 20 Mai a. c. ca să se poată începe examenele. După informațiile ce le avem, pe lângă toate eforturile, nu se vor putea termina pe țară până la data fixată. Ministerul a fost nevoit să prelungească termenul până la 1 Iunie. Dacă nici până la această dată nu se vor putea termina pe țară, examenele

se vor amâna — în mod fatal — până la toamnă. În județul Sălaj s'au terminat toate inspecțiile speciale cu următorul rezultat: s'au înscris în total 127, retrași benevol 18, respinși pentru neîndeplinirea condițiilor legale 34, s'au propus pentru admitere la examen 75 (69 învățători și 6 conducătoare). (d. m)

— Cooperativa Școlii Primare de Stat No. 2 Carei.

Potrivit ordinilor superioare și a dispozițiilor cuprinse în legea inv. primar, în Septembrie 1935 am înființat o mică cooperativă școlară. Totalul capitalului încasat dela societari până în prezent este 500 Lei. Făcând comanda manualelor didactice și a rechizitelor prin banca „Învățătorul Sălăjan” și plătinindu-le în rate lunare după posibilitate, am ajuns azi la un profit net de 1.573 lei, deci un venit de 300 la sută după capitalul vărsat. Cine nu crede să încerce și se va convinge singur. I. Știrbu.

— Iată un exemplu viu și vrednic de urmat.

— **Educația religioasă** în cadrul educației integrale. În cadrul serbărilor „Soc. Tinerimea Română”, d. prof. G. Antonescu a conferențiat cu ocazia concursurilor despre: „Educația religioasă în cadrul educației integrale”.

Ne-am propus să tratăm educația religioasă — a început d. prof. Antonescu — „în cadrul educației integrale” fiindcă numai astfel putem

avea sorți de izbândă în soluționarea celor mai dificile probleme, pe care le pune educația religioasă. Iar faptul că, până acum, la noi nu au fost clarificate aceste probleme, se datorește, în mare parte, tratării izolate a educației religioase, de educația intelectuală și cea morală. Dealtfel, necesitatea de a lega educația religioasă de întreaga viață și activitate sufletească a elevului nostru, rezultă și din faptul, că omul caută să se apropie de divinitate pe calea tuturor funcțiilor sufletești: gândire, simțire, voință.

Vorbind de gândire, d. prof. Antonescu a arătat, ca înțelegerea divinității și a ideilor religioase se face: a) prin pătrunderea ideilor cuprinse în scrierile sfinte; b) prin știință. Omul de știință, cu cât pătrunde mai adânc în tainile Universului, cu atât se apropie de divinitate și de credința religioasă. Știința și credința se sprijină și se completează. Omul de știință, numai dacă e superficial sau dacă, meticolos fiind în cercetările sale, e lipsit de orizont, putere de pătrundere și sintează, nu ajunge la divinitate.

Trecând la sentiment, d. profesor Antonescu crede că atitudinea afectivă față de divinitate poate fi provocată prin contemplarea naturii. Contemplarea naturii în sensul unei trăiri integrale, cu preponderența sentimentului, constă mai ales în faptul că natura vibrează în sufletul

nostru și sufletul nostru în natură. Contemplarea admirativă a acestei opere grandioase ne îndreaptă gândul și inima către cel care a creat-o. De unde în artă putem trăi cu intensitate opera, fără a ne referi, în momentul contemplării, la cel care a creat-o în contemplarea naturii, fenomenul trăirii include în sine divinitatea, care e spiritul animator al naturii, fără de care tot ce ne apare armonios, frumos, sublim în structura și viața naturii, ar fi lipsit de sens.

Arta este de asemenea importantă pentru stimularea sentimentului religios.

Cultul stimulează de asemenea sentimentul religios. Pentru aceasta trebuie să îndeplinească condițiile morale și estetice necesare spre a deștepta sentimentul evlaviei, unde lipsește și spre a-l intensifica unde există. Să ne ferim însă de efectul contrar: de a realiza serviciul divin în condițiuni inferioare, care slăbesc sentimentul religios și acolo unde există.

Vorbind de rolul voinței în procesul de apropiere de divinitate, d. prof. Antonescu spune: omul virtuos e acela ale cărui acte de voință sunt conforme comandamentelor conștiinței sale. Dacă aceste comandamente își găsesc originea în morala creștină și au fost adoptate în mod liber, de conștiința noastră, ajungem la virtutea creștinească. Și astfel, prin voință, ne apropiem de divinitate.

În partea doua a conferin-

ței s'a arătat raportul educației religioase cu cea intelectuală și cea morală. Vorbind de raportul educației religioase cu cea intelectuală, d. prof. Antonescu, arată că religia găsește contact cu știința prin intermediul filosofiei. Filosofia sintetizând datele ultime ale științelor speciale ajunge la o concepție asupra lumii și vieții, bine înțeles depășind acele date, ceea ce o apropie de domeniul credinței. Prin teoria cunoașterii, care arată imposibilitatea rațiunii omenești de a pătrunde absolutul și care duce deci, la necesitatea postulatelor și a credinței. Prin urmare religia să nu evite lămurirea filosofică a principiilor metafizice când acestea nu vatămă credința, ci o întăresc. Pentru aceasta este însă necesară o pregătire creștinească a profesorilor de filosofie și o pregătire filosofică a celor de religie. Trecând la raportul educației religioase cu cea morală s'a arătat că în ce privește metoda de instrucție și educare religioasă profesorul de religie o găsește în domeniul educației morale, și anume: în ce privește instrucția ne vom feri de motivarea abstractă a principiilor de etică religioasă și vom procedă ca și în educația morală pornind dela date concrete, pe care religia ni le oferă cu prisosință (viața lui Isus și a sfinților).

În ce privește educația voinței în spirit religios vom introduce o educație religioasă activă, după metoda

cerută de pedagogia activistă contemporană și realizată pe alocuri în educația morală.

În Partea treia a conferinței s'a tratat problema pregătirii corpului didactic chemat să realizeze o astfel de educație religioasă.

După „Universul”.

— **Cursuri practice.** Ministerul Instrucțiunii a hotărât să institue cursuri practice pentru perfecționarea cunoștințelor membrilor corpului didactic primar, conform prevederilor legii:

Pentru băieți: a) La școlile normale de băieți din: Craiova, Deva, Cluj, Câmpulung-Mușcel, Focșani, Iași, Chișinău, Galați.

La fermele și pepinierele statului dependente de ministerul agriculturii: Laza, Stoina, Istrița, Ocolna [Dolj], Domnica [Brăila], Zorleni [Tuțova], Spanțov [Ilfov], Fetesti [Ialomița], Călărăși [Siliștra], Ciala [Arad], Orșova [gândaci de mătase], Bohangia [Bihor], Beclean [Făgăraș].

c) La școlile de agricultură: Strihareț, [Olt], Alexandria [Teleorman], Dragomirești-horticultură [Ilfov], R. Sărat [agricultură], Tigănești [Ilfov], Lugos (Turda), (horticultură), Valea Călugărească (Odobești), (Viticultură), Roman (agricultură), Murfatlar (Constanța), Cocorozeni (Orhei), Grinăuți.

d) La școlile de meserii: Craiova, Timișoara, Arad, Cluj, Satu-Mare, Brașov, București (inferioară), Galați, Iași, Chișinău, Cernăuți.

Pentru fete: a) La școlile normale de fete: Craiova, Beiuș, Cluj, Sf. Gheorghe, Măgurele-Oțelieșanu, Elena Doamna București, Brăila, Bacău, P. Neamț, Cernăuți, Chișinău.

b) La școlile de menaj: Craiova, Sibiu, Budișteni (economia casnică), Filipescu-București, Eraclide (București), atelierul de industrie casnică și țesut (București).

Durata cursurilor va fi de cel mult două luni. Participarea la cursuri a învățătorilor este obligatorie și se va face pe baza tablourilor alcătuite de Inspectoratele școlare regionale în înțelegere cu revizorii școlari. Învățătorii și învățătoarele pot asista prin rotație la cursurile de specialitate ce se vor face la anumite școli și ferme.

Întreținerea în timpul asistenței la cursuri, privește pe învățători și învățătoare și va fi strictul necesar pentru hrană dacă se găsește locuință care se va da gratuit la școlile și fermele cu internat. Întreținerea nu va depăși mai mult de 20 lei pe zi, iar la școlile primare vor fi supliniți gratuit de colegi.

Inspectorii șefi de regiuni școlare, inspectorii generali de învățământ primar, inspectorii de circumscripții și revizorii școlari sunt obligați să alcătuiască tablouri de învățătorii și învățătoarele care trebuie să se prezinte la cursuri. Cursurile vor funcționa tot timpul anului și învățătorii și învățătoarele vor participa în serii de câte 30

lunar, la fiecare școală sau fermă.

Programa de studii va fi exclusiv practică și va cuprinde materia complectă din programa analitică a învățământului primar.

— **Rezultatul examenului de definitivat al învățătorilor din județul Sălaj:** Ardelean Augustin (Sărvăzel), Leon Blendea (Iaz), Bog Vasile (Benesat), Buda Vasile (Peciu), Buteanu Aurel (Șamșud), Chiorean Gheorghe (Boianul-Mare), Chiș Vasile (E. Sâncraiu), Deac Rozalia (Bicaz), Farcaș Veturia (Buciumi), Foltoș Ioan (Ghirolt), Fanea Niculae (Brâglez), Hațiegan Livia (Sângeorgiu), Huțiu Ana (Bălan), Iancu Gheorghe (Carei), Iscriu Ștefan (Subcetate), Lucaciu Ana (Șimian), Marton Elisabeta (Ghenciu), Mitu Elena (Gălpăia), Moș Gheorghe (Horoat), Naghi Emilia (Cehei), Naghi Ioan (Ilișua), Onac Vasile (Tășnad), Pinte Maria (Derșida), Poienaru Ioan (Cioara), Pop Coriolan (Silvaș), Pop Maria Aluș (Zalnoc), Pupăză Vasile (Ștrăciu), Radu Ilie (Stâna), Radu Constantin (Romita), Sima Margareta (Vârșolț), Sfura Emil (Ban), Sonea Teodor (Boian-Huta), Terheșiu Elena (Așhires), Terheșiu G. igore (Halmășd), Târnoveanu Florica (Unimăt), Tătaru Ioan (Orțița), Toma Ioan (Ciglean), Vanca Valeriu (Bănișor). Conducătoare: Bude Cornelia (Șimleu), Cheregi Elena (Dindești).

În raport cu rezultatele ge-

nerale, rezultatul Sălajului e destul de îmbucurător.

— **Concedii pentru conducătoare.** În urma intervenției asociației pedagogice a învățătoarelor dela școlile de copii mici, Ministerul instrucției a aprobat concedii conducătoarelor de grădini de copii pentru zilele de 22 și 23 Mai spre a putea lua parte la adunarea generală a acestei asociații.

— **Organizarea străjerismului.** În urma unei decizii a Ministerului de instrucție, școlile de orice fel, de stat și particulare, sunt obligate să organizeze pentru educația tineretului dela 1—18 ani unități de străjeri și cercetași.

Această obligativitate o au însă numai școlile cari au personal calificat, format la unul din centrele de îndrumare ONETR. Celelalte școli nu vor începe activitatea decât în măsura în care vor avea astfel de personal. Odată școala organizată, tot corpul didactic este ținut să ajute mișcarea. Orice neglijență sau lipsă de interes din partea vreunui profesor va fi adusă la cunoștința ministerului.

— **Predarea religiei.** Ministerul instrucției a trimis o circulară tuturor revizoratorilor școlare, cărora le aduce la cunoștință că studiul religiei se va face în două zile pe săptămână și că, numai în cazurile când învățătorul este de altă confesiune sau elevii aparțin mai multor confesiuni, se pot rezerva religi-

ei două ore în aceeași zi, după amiază, astfel ca învățământul obișnuit să nu fie turburat în mersul său.

— **Examen de diferență.** Consiliul permanent al ministerului instr. a dispus să nu se admită examen de diferență pentru nici o clasă de liceu absolvenților școalelor de adulți, pentru că au o pregătire restrânsă și ca timp și ca programă.

Pentru cei cari au terminat 7 clase primare nu se poate admite examen de diferență decât pentru înscriere în liceu și în cazuri când sunt locuri disponibile.

— **Excedentele bugetare.** Ministerul instrucțiunii a decis conform legii, ca fondurile de rulment și excedentele bugetare ale școlilor, administrate prin comitetul școlar, să fie consemnate numai la Casa de depuneri.

— **Localități clasate climatice.** Localitățile din județele arătate mai jos au fost clasate llocalități climatice:

Jud. Alba: Aiud, Abrud; jud. Argeș: Curtea de Argeș; jud. Bacău: Satu Nou, Tg.-Ocna; jud. Baia: Fălticeni; jud. Bihor: Baia-Mare, Stâna din Vale; jud. Brașov: Bran, Brașov, Râșnov; jud. Buzău: Nehoiu; jud. Caraș; Aurora Banatului, Bocșa Montană, Marila; jud. Câmpulung: Câmpulung-Bucovina, Gura Hu-

morului, Pujorita, Prisaca, Vama; jud. Ciuc: Lacul Roșu (fost Ghilcoș), Tușnad-Sat, Tușnad-Băi; jud. Constanța: Constanța, Eforie, Carmen Sylva, Mangalia; jud. Cetatea-Albă: Achembet, Budachi-Sat, Bugaș, Burnas, Dacia (Budachi-Cordon), Sabolat-Serghievca, Tuzla; jud. Caliacra: Balcic-Ecrene, Cavarna, Tuzla; jud. Dâmbovița: Pietroșița; jud. Gorj: Novaci, Mănăstirea Tismana; județul Hunedoara: Hațeg, Gura Zlatei; jud. Ismail: Borisofca; jud. Maramureș: Vișeu de Sus, Borșa; jud. Mehedinți: Ada-Kaleh; jud. Muscel: Câmpulung, Dragoslavele, Rucăr, Domnești; jud. Năsăud: Colibița, Prundul Bărgăului; jud. Neamț, Mănăstirea Văratec, Piatra Neamț, Borsec; jud. Orhei: Mănăstirea Curchi; jud. Prahova: Azuga, Breaza de Jos, Breaza de Sus, Bușteni, Comarnic, Câmpina, Poiana Țapului, Predeal, Sinaia, Vălenii de Munte; jud. Putna: Soveja; jud. Sălaj Zălau; jud. Satu-Mare: Baia-Sprie, Satu-Mare; jud. Severin: Caransebeș, Orșova, Teiuș; jud. Sibiu: Avrig, Păltiniș, Săliște, Sibiu; jud. Storojineț: Vijnița, Vijnicioara; jud. Suceava: Solca; jud. Târnava-Mare: Sighișoara; jud. Trei-Scaune: Arcuș, Bodoc; jud. Turda: Câmpeni; jud. Vâlcea: Brezoi, Horezu, R-Vâlcea; jud. Vlașca: Dărăști, Grădiștea.

CĂRȚI

— *Dimitrie Goga: Pedagogul Vasile Borgovan.* (Editura revistei „Satul și Școala“ Cluj, 30 lei.)

În „Biblioteca Învățătorilor“ editată de renumita revistă pedagogică „Satul și Școala“ din Cluj a apărut lucrarea cu titlu de mai sus, scrisă dintr'un sentiment de recunoștință a unui elev, ca un pios omagiu adus memoriei profesorului său Vasile Borgovan pentru îndrumarea și făurirea vieții sale sufletești.

În cele 110 pagini redă cu multă măiestrie activitatea și biografia dascălului Vasile Borgovanu, impregnată de dragoste și admirație pentru calitățile superioare de vrednic profesor și bun român, care a știut să sădească în sufletele elevilor și între cele mai aspre împrejurări ale vieții, iubirea de școala satului și conștiința misiunii învățătorului român.

Dl. D. Goga a făcut un mare serviciu învățământului nostru național prin evocarea amintirii unei strălucite figuri dispărută nu de mult, dar prea de timpuriu aruncată în negura uitării din partea multora, pe cari i-a călăuzit pe drumul vieții.

„Pe cărări străbătute întâia dată de el, mergem astăzi mulți, diumeți neobosiți, spre idealuri nouă. Dar cine se mai gândește oare că aceste căi albe și netede, pe care pasul nostru le calcă cu ușurință,

odinioară au fost deschise ori lărgite de V. Gr. Borgovan? Vălul uitării se așează atât de timpuriu în urma celor duși! Este cea mai nimerită mărturisire a autorului.

V. Gr. Borgovan a fost dascălul și îndrumătorul nu numai dela catedră pentru tinerii a căror pregătire i-a fost încredințată, ci prin scrierile sale a contribuit mult la pregătirea generației tinere de dinainte de războiu pentru înfăptuirea idealului național: unirea tuturor Românilor.

Trecut din Ardeal în Vechea Țară și-a călit sufletul în supremul ideal al iubirii de neam. Noi îl cunoaștem de-acum treizeci de ani, din seria articolelor sale „Scrisori pedagogice“ pe cari le trimitea peste Carpați la Blaj, pentru „Foaia școlastică“ redactată de dl. I. Negruțiu fostul director al școlii normale din Blaj. Din aceste scrisori am sorbit iubirea misiunii noastre de dascăl și apostolat național.

Aceasta lucrare nu trebuie să lipsească din biblioteca nici unui învățător.

(I. M.)

— „Cunoștințe folositoare“ bibliotecă de sub conducerea redacțională a dlui prof. universitar I. Simionescu. Editura „Cartea Românească“ București. Prețul unui Nr. 5 și 8 lei. Unica bibliotecă prin varietatea cuprinsului, prin ef-

tinătate, este la îndemâna oricui. S'a dovedit o adevărată enciclopedie. Aduce foloase specialistului; procură cunoștințe folositoare celui care nu se restrânge numai la cartea de școală. Biblioteca se adresează tuturor, căci e instructivă, educativă și practică.

Se imparte în 4 serii:

Seria A. „Științe pentru toți“. Seria B. „Sfaturi pentru gospodari“. Seria C. „Din lumea largă“. Seria D. „Știința aplicată“.

A apărut mai recent:

1. Seria A No. 54 „Cutremurele“ de I. Simionescu, No. 55 „Cum birue viața“ de Dr. V. Zaharescu, No. 57 „Plante carnivore“ de I. Popu Câmpeanu.

2. Seria B. No. 58 „Lucrări din pae și sorg“ de Titus G. Minea.

3. Seria C. No. 59 „Abisinia“. No. 60 „Polonia“ de I. Simionescu. No. 61 „Date istorice și culturale din România“ de Cronicar.

4. Seria D. No. 30 „Cum navigă corăbiile“ de Spardeck.

Aceasta bibliotecă este absolut necesară pentru ușurarea muncii dascălești.

(d. m).

— *Destine omenesti* (La condițion umane) roman de André Malraux. Traducere de Gheorghe Minovici.

A doua carte publicată de editura „Pantheon“ din Brad după romanul de adâncă analiză psihologică a d-lui Anton Holban, „Ioana“ și prin publi-

care ei, această nouă editură din Munții Apuseni dă din nou publicului românesc, amator de cărți bune, o operă de mare valoare literară, căci „Destine omenesti“, roman premiat cu premiul „Goneaurt“, (cel mai mare premiu literar în Franța) este o capodoperă a literaturii universale, „o carte grea de viață“ în care se sbate un veșnic omenesc încătușat de un destin ce mână în luptă vorbă, pe viață și moarte, nimicind forțe și sacrificând vieți.

Acțiunea acestui roman, deși prea puțin s'ar putea vorbi de o acțiune, se petrece în China de Răsărit, la Shanghai, în timpul, deși nu poate fi legată de timp, când în urma propagandei agenților ruși, încerca a se introduce și acolo dictatura roșie. În acest tragic epizod de încrucișare a destinelor, sângele, sânge omenesc, curge din belșug, pecetluind cu el soarta unor oameni cari au îndrăznit a visa sorți mai bune. Uniiucid fără a căuta vreo explicație, numai pentru faptul simplu și absurd de a ucide, alții în baza unor credinți politice pe cari le cred mântuitoare, pentruca peste cadavrele unora, sângărânde și mutilate să treacă cei ce dețin puterea, iar alții să moară căinește: împușcați la zid, spânzurați sau arși pe rug.

Desigur ideologia aceste, cărți este tendențioasă dar îni brăcată în haina artei pure-aceste tendințe trec cu totul neobservate.

Această carte de viața, eroism, și moarte este „o carte unică cum nu s'a scris încă nici una“.

Editura „Pantheon“ Brad, cu o prefață de d. Eugen Lovinescu 320 pagini, 116 Lei.

V. Farcaș.

— *Abeceदारul muzical, de: C. Brăiloiu și I. Croitoru.* Ministerul cu ord. No. 160542 — 1935 în urma avizului dat de Consiliul Permanent, a aprobat ca manualul „Abeceदारul muzical“, întocmit de d-nii profesori C. Brăiloiu și I. Croitoru, să fie utilizat cu titlu obligatoriu în învățământul complementar, cl. V - VII și facultativ, cu titlul de încercare în învățământul primar elementar.

Manualul a apărut în Editura Adevărul din București.

— *Călăuza practică a învățătorului pentru confecționare de material didactic, de: Al. Marinescu.* Ministerul ținând seamă de avizul Onor. Cons. Permanent No. 2142—1935 cât și aprobarea dată cu No. 210509—1935, recomandă d-lor învățători, elevilor normaliști cât și pentru bibliotecile școlare cartea d-lui Al. Marinescu Făgăraș, intitulată „Călăuza practică a învățătorului pentru confecționare de material didactic“, însă fără caracter obligatoriu.

Lucrarea a apărut în Editura „Ioan Lazăr“, din Făgăraș. Prețul unui exemplar este 50 lei.

— *Jocuri și Gimnastică, de: d-ra F. Olteanu.* Asociația pedagogică a învățătoarelor dela școalele de copii mici din România a scos de sub tipar cartea cu „Jocuri și Gimnastică“, de d-ra F. Olteanu, prima lucrare din publicațiile acestei asociații.

Ministerul o recomandă spre a fi adusă la cunoștința tuturor școlilor primare și grădinelor de copii fără însă să fie impusă nimănui.

— *Definitivatul și înaintarea învățătorilor, cu orientări pentru examene, de: Vasile Helgiu.* Dl Vasile Helgiu Inspector școlar primar, cu domiciliul în orașul Constanța, strada Maior Giurăseu No. 8 a scos de sub tipar lucrarea sa intitulată „Definitivatul și înaintarea învățătorilor, cu orientări pentru examene“, lucrarea care cuprinde în rezumat materiile ce li se cer învățătorilor la examene, precum și probleme pedagogice de actualitate.

Ministerul o recomandă învățătorilor spre consultare fără a o impune nimănui.

REVISTE

— „*Revista de Pedagogie*“, organ al Institutului și Seminarului Pedagogic Universitar Cernăuți. Director: C. Narly, prof. univ. Anul VI. Caetul I.

Cetitorii revistei „Șc. Noastră“ găesc, mi se pare, pentru întâia oară, în paginile acestei reviste, scris ceva despre „*Revista de Pedagogie*“ a eminentului profesor universitar dl C. Narly dela Universitatea din Cernăuți. Pentru cei ce nu vor fi cunoscând această publicație nici din altă parte, vom încerca a o prezenta cu cuvintele dlui director al revistei din „Cuvânt de intrare în anul VI“, unde d-sa scrie:

„Cu acest caet *Revista de Pedagogie* își începe al șaselea an de existență. Gândul ce ne-a condus neconștient, a fost mai puțin de a critica răul, cât de a descoperi în toate partea bună, creatoare. Arătarea răului o mai ușoară și spiritul critic al Românului destul de dezvoltat. Mai greu, dar și mai folositor este să cauți partea productivă, cât de mică și pe ea s'o evedențiezi spre a-i încuraja dezvoltarea. Desăvârșirea nu poate fi decât greu atinsă. Dar tendința spre desăvârșire trebuie să ne stăpânească puternic. Numai așa este posibil un progres. Aceste gânduri ne-au condus în trecut, la fel ne vom strădui și în viitor“.

Cu aceste preocupări revista a apărut până acum și cu ele

va apare și în viitor, tinzând a îmbrățișa cât mai mult latura practică a vieții noastre social-pedagogice. Revista are trei părți: În partea I, „*Studii*“ se publică scrieri menite a „încetățeni mai multă seriozitate în preocupările pedagogice“. Partea II, „*Revista Documentară*“, pentru studii cu caracter „istoric-documentar“, iar în partea III, „*Cărți-Reviste*“, se publică aprecieri asupra cărților și revistelor pedagogice.

În paginile revistei învățământul primar, asemenea celui secundar își găsește „un îndreptar și un izvor de discuții“.

Dăm mai jos cuprinsul acestui număr:

Studii: C. Narly, Cuvânt de intrare în anul VI; V. Moraru, Pedagogia lui Herder; C. Narly, Pentru pedagogia învățământului; Gr. Rațiu, Metoda specială a limbii latine; O. Tigăra, Predarea literaturii engleze în școlile secundare; E. Țopa, Aduș la „*Bibliografia manualelor românești de botanică*“. — *Școala primară*: Dr. S. Reli, Rolul învățătorului laic în educația moral-religioasă a tinerimii; L. Țopa, Problema frecvenței în școala primară.

Revista Documentară D. Iordănoiu, Dreptul învățătorului la cultura universitară; Gh. Macovei, Școalele primare de experimentare și școalele superioare țărănești.

Cărți-Reviste: Din cauza lip-

sei de spațiu dări de seamă asupra cărților și revistelor nu s'au publicat în nrul de față.

Revista așa cum se prezintă, fiind una din cele mai bune și serioase reviste cu preocupări pedagogice din țară, o recomand cu căldură tuturor colegilor din acest județ. Apare în 4 caete trimestriale. Abonamentul anual 240 Lei (plătitibil în 2 rate). Redacția și administrația: Cernăuți, Str. Spiru Haret 2. Vasile Fărcaș.

— „*Copilul*“, revista mameilor și educatoarelor, îngrijirea, educația și protecția copiilor de 3—7 ani. București, Str. Eroului 2 — București I. Apare lunar. Abonamentul pe un an 120 lei.

Datorită acestei reviste, condusă cu multă grijă și competență, în timp de trei ani de când apare, a transformat școlile de copii mici, încadrându-le în ritmul evoluției la adevăratul rol ce-l au ca primele așezăminte de educație națională. De unde până acum trei ani, aceste instituții — în marea lor majoritate — activau în mod mehanic fără a influența dezvoltarea sufletească a copilului, astăzi grădinițele de copii sunt tot atâtea pepiniere de activitate și ocupații distractive, puse în dezvoltarea individualității și spontanității copiilor. Atmosfera rece, rigidă și chinuitoare de până acum s'a schimbat într-una dulce și primitoare, unde copilul își valorifică toate aptitudinile sale cu ajutorul metodelor moderne montessoriene și decrolyene, bazate pe

experiențe științifice.

No. 9 din Mai a apărut cu un bogat și select material pentru educația copiilor ca: „Jocurile și materialul educativ decrolyan“, de V. P. Heroin, „Asistența și drepturile copilului“ de Prof. Dr. T. Gane etc., apoi povești, poezii, pagina muzicală, execuții senzoriale, de observație; ocupații manuale; lecții practice; însemnări pentru mame și educatoare.

Dorim să vedem aceasta revistă indispensabilă în mâinile tuturor învățătoarelor noastre. (d. m.)

— „*Luceafărul*“ cultural-social, revistă pentru propășire culturală și armonie socială. Director Ioan N. Ciolan. Sibiu, str. Gh. Lazăr No. 21. Abonamentul pentru învățători 150 lei. Anul III. No. 3—4 se prezintă în condițiuni tehnice superioare și cu un cuprins variat și select grupat pe serii: Literatură—Artă. Învățământ Educație. Viața culturală și națională a satului. Viața economică a satului. Viața administrativă a satului. Pagina elevilor normalști. Oameni și fapte. Folclor și literatură populară. Recensii. Știri și informațiuni.

Prin felul cum e redactată oferă lectură și plăcută și folositoare. (d. m.)

— „*Steluță*“ revista cultural-educativă a societăților elevelor dela școala normală de fete „Despina Doamna“ Botoșani. Serisă cu mult entuziasm tinerească de elevele școlii nor-

male.. Articolele variate și destul de interesante sunt prețioase părțicelo desprinse din suflato plâpânde și pline de avânt. Dorim ca mica „Steluță“ să fie un viu și veșnic stimulent pentru elevele acestei școli în sporirea clanului pentru cea mai sublimă misiune ce o au învățătoarele ca educatoare și mame în regenerarea nației și redresarea vieții sufletești și o lumină călăuzitoare în calea spinoasă de apostolat

Nu putem decât să transmitem de aci dela granița de vest, simțite felicitări d-rei directoare Olga Savinescu, bucurându-ne și noi de lumina „Steluței“.

(d. m.)

— **Vitrina revistelor și ziarelor primite.** Satul și Școala, Str. Mărzescu No. 21 Cluj. Viața Școlară, Str. Mihai Viteazul No. 20 Satu-Mare. Gazeta Școalei, Str. Negru Vodă No. 11 Craiova. Revista Asociației Inv., Str. Regele Carol No. 275 Bălți. Revista Învățătorimii Gorjene, Str. Unirii 204 Tg.-Jiu. Zorile Romanajului, M. Georgescu Celar-Romanați. Școala și Viața Ilfovului, Calea Griviței 199 București. Vestitorul, Piața Unirii Oradea. Plaiuri Hunedorene, Str. Filipescu 3 Petroșani. Amicul Școalei, Revizoratul Școlar Cluj. Lumina, D. R. Stănilescu Râmnicu-Sărat. Cuvântul Moldovenesc, B-dul Reg. Carol II. 67 Chișinău. Voința Școlară, Piața Unirii Cernăuți. Căminul Școalei, Str. Română 51 Galați. Școala Noastră, Revizoratul Școlar Mercurea-Ciuc. Pedagogia experimenta-

lă, Str. Vulturi 20 Bacău. Macedonia, Str. Grigorescu 8 București. Satul, Str. Aurel Vlaicu București III. Cultura Poporului, Str. Tyraș 3 Cetatea-Albă. Școala și Viața, B-dul Cuza 218 Brăila. Revista Școlii, Asoc. corpului didactic primar Botoșani. Vlăstarul, Buzău. Răsai Soare, Școala de experiență Blaj. Învățătorul, Râmnicul-Vâlcea. Viața Sateilor, Cornești-Dâmbovița. Școala Vremii, Revizoratul Școlar Arad. Drumul Vremii, Str. Poporului 53 Craiova. Revista Asociației Inv. Mehedințeni, Turnu-Severin. Indrumări Pedagogice, B-dul Palade 4 Bârlad. Cuvântul Nostru, Școala Primară 3 Dorohoiu. Tribuna Învățătorimii, Str. Colonel Mănoilă 10 Buzău. Învățământul Primar, rev. ped. cult. și soc. Făgăraș. Foaiă Învățătorului, rev. Asoc. inv. B-dul Cuza 218 Brăila. Lămuriri Școlare, rev. did. lunară, Șc. prim. 1 Tecuci. Cl. IV-B., gazeta elevilor cl. IV. de experiență, Șc. primară No. 4 Cluj. Gazeta Învățătorului, organul inv. din jud. Constanța. Frământări Didactice, rev. Asoc. inv. din jud. Putna, Str. Botescu 10 Focșani. Neamul Românesc p. popor, Bd. Sch. Măgureanu București. Luceafărul, cultural-social, Sibiu, Str. Hontenus 6. Cuvântul Dăscălesc, Școala pr. de băieți Nr. 4, Roman. Școala și Familia de Măine, București III. Str. Bălcescu No. 2. Școala și Viața, B-dul Carol 61 București IV. Revista Copiilor, Bălți. Șc. Prahovei, Str. Regina Maria 7 Ploști.

Buletinul Revizoratului Școlar al Jud. Sălaj

Circularele se vor înregistra imediat, comunica tuturor membrilor corpului didactic și executa întocmai.)

No. 1998—1936. **Acordarea concediilor pentru studii la Universitate.** Comunicăm în copie ord. No. 51.392—1936 al Ministerului Instrucțiunii spre știre și strictă conformare pentru cei interesați: «Domnule Revizor, Vă facem cunoscut că, conform deciziei No. 51392—1936 nu se acordă concediu pentru studii la Universitate, decât la începutul fiecărui an școlar, începând dela 15 Septembrie și pentru tot anul. Cererile de concediu trebuie înaintate Ministerului prin Inspectoratele școlare cu respectarea art. 138 din lege. Învățătorul care cere concediu trebuie să aibă recomandarea din partea inspectoratului școlar, că este un element distins în învățământ și deosebit înzestrat. Concedii în mijlocul anului nu se admit. Director general, Petre Ghișescu. Șeful serviciului Subdirector, F. Theodorescu».

No. 2000—1936. **Fixarea orelor de Religie în orariul săptămânal.** Comunicăm în copie ord. No. 140.215—1936 al Ministerului Instrucțiunii spre știre și strictă conformare: «Domnule Revizor școlar, Vă facem cunoscut să puneți în vedere școlilor din județul dvs. că studiul religiei ortodoxe este fixat prin lege și regulament, între obiectele principale, în două zile pe săptămână. Aliniatul 3 al art. 105 din regulament se referă numai la cazurile când învățătorul este de altă confesiune sau elevii aparțin mai multor confesiuni. Numai în aceste cazuri se pot rezerva religiei două ore pe săptămână într'o zi, după prânz, astfel ca învățământul obișnuit să nu fie turburat în Mersul său. p. Director, Al. Voinescu. Șeful serviciului, Subdirector, F. Theodorescu».

No. 2138—1936. **Școala în aer liber.** Comunicăm în copie ord. No. 63.992—1936 al Ministerului Instrucțiunii, spre știre și strictă conformare: «Domnule Revizor, Prin circulări anterioare date în cursul anului trecut, v'am pus în vedere, ca odată cu începutul primăverii când timpul se încălzește, învățătorii să facă școală cu copiii în aer liber. Anul acesta vă atrag din nou atențiunea asupra importanței deosebite pe care școala în aer liber o are în țara noastră. Ea pe lângă că servește deopotrivă de sănătatea copiilor și sufletul lor, are însă un rol mult mai important în țara noastră, în ceiace privește combaterea analfabetismului. Lipsa localurilor de școli, lipsa sălilor de clase la școlile existente, în raport cu numă-

rul copiilor, lipsa de învățători, au fost și vor fi încă multă vreme piedici ca toți copiii să poată urma la școală și să învețe carte. Se găsesc școli cu câte 4—5 învățători, dar numai 2—3 săli de clasă care fac cursuri pe jumătăți de zile, ba chiar câte trei într-o zi, ceiace este foarte păgubitor atât pentru sănătatea elevilor, cât și pentru faptul că din cauza lipsei de încăperi, copiii nu pot urma la școală. Școala în aer liber, e mijlocul bine venit ca să înlăturăm neajunsurile provocate de lipsurile arătate, astfel ca toți copiii să poată urma la școală și toți învățătorii să activeze pe ziua întregă. Țări cu veche civilizație, deși nu duc lipsuri în învățământul primar pe care le ducem noi, au dat și dau totuși o deosebită atențiune școlii în aer liber, care a făcut progrese uimitoare atât în ceiace privește sănătatea copiilor, cât și educația lor integrală din punct de vedere social-național. Școala în aer liber fiind o necesitate națională la noi pentru motivele arătate mai sus, vă atrag din nou atențiunea să luați măsurile cele mai severe ca toți învățătorii să facă școală în aer liber și de acord cu directorul școlii, să amenajeze în curtea sau grădina școlii, după planurile pe cari le-am trimis prefecturilor, adăposturi, ceardace, cu material ce se găsește la îndemână și cu mobilier cât se poate de simplu, dacă cel din sălile de clasă nu este suficient. Mijloacele materiale, în vederea acestor amenajări, veți face apel să vi se procure de către comitetele școlare județene, D-nii Prefecți și orice om de bine, pentru ca dispoziția de mai sus să fie adusă la îndeplinire. Odată cu deschiderea școlilor după vacanța Paștelor, dacă timpul este cald, nu mai este îngăduit nici unui învățător să facă lecții pe jumătăți de zi, din cauza lipsei localului de școală; toți învățătorii să facă lecții pe ziua întregă și școală în aer liber. Ministerul va urmări deaproape prin organele de control, executarea acestei dispozițiuni și neaducerea ei la îndeplinire de către învățători, atrage după sine nerecomandarea acestora pentru înaintarea în grade. Ministru, Dr. C. Angelescu. Director, P. Ghițescu».

No. 2180—1936. **Cultivarea dudului alb.** Comunicăm în copie adresa No. 1109—1936 a Onor. Ocolului Silvic Satu-Mare, cu invitarea de a i se da toată atențiunea cuvenită: «Către Revizoratul școlar Zălau. Dudul alb fiind un arbore care se pretează foarte bine la plantatul pe străzile comunale sau pe drumurile județene și vicinale, și având un deosebit favor prin frunzele sale, necesare la creșterea vermicilor de mătase, Vă rugăm a dispune ca în cursul lunii Iunie și Iulie cu ocazia fructificației, elevii dela școli să aducă sămânța de pe duzii albi și buni, pe care să o samene direct așa cărnosă și imediat în Pepinierele comunale, școlare, ale regiunilor agricole etc. pe rânduri depărtate la 40—45 cm. urmând ca deja

În anul al II-lea să se facă repicații pentru formarea coranamentului. Despre rezultat, Vă rugăm a ne aviza la timp, spre a raporta cazul Ministerului. Șeful ocolului silvic, Inginer șef silvic, Indescrifabil».

No. 2182—1936. **Complectarea statelor personale.** Pentru complectarea și verificarea statelor personale, trebuind să introducem și recompensele acordate precum și pedepsele aplicate membrilor corpului didactic primar din acest județ, învîtam direcțiunile tuturor școalelor primare să ne comunice datele necesare de toți membrii corpului didactic împreună cu cu copiile ordinelor respective, *în termen de 5 zile.*

No. 2183—1936. **Reducerea corespondenței oficiale.** Urmare la ordinul nostru No. 100—1935 — publicat în Revista «Școala Noastră» No. 1—1935 pagina 66 aducem la cunoștința tuturor Direcțiunilor școalelor primare și de copii mici — de Stat din cuprinsul acestui județ, că la acest Revizor în viitor nu se va mai înregistra nici-un fel de corespondență în afară de: frecvența școlară, procesele-verbale dresate în ședințele cercurilor culturale, cereri de concediu, schimbările în situația civilă și școlară a învățătorilor și răspunsuri la ordinele ce se dau. În legătură cu aceasta, apelăm din nou la spiritul de înțelegere și inițiativă al membrilor corpului didactic din acest județ, cari trebuie să aprecieze munca supramenească ce depun funcționarii acestui serviciu, cari nu mai pot învinge cu atâta corespondență de prisos ce ni se trimite.

No. 2188—1936. **Plata suplinitoărilor, învățătorilor aflați în concediu.** Circulară către toate direcțiunile școalelor primare de Stat din jud. Sălaj. Comunicăm mai jos în copie, ordinul No. 70.385—1936 al Onor. Minister spre știre și strictă conformare, cu adaosul ca acolo unde vor fi existând suplinitori angajați prin bună înțelegere cu salariul mai puțin decât prevede legea, să ni-se raporteze prin direcțiunile școlare suma lunară cu care a fost retribuit suplinitorul respectiv, timpul cât a funcționat și în locul cărui titular. «Domnule Revizor, Ministerul este informat că sunt membrii ai corpului didactic primar în concediu pentru diferite motive, cari fără aprobarea Ministerului plătesc suplinitorii prin bună înțelegere, mai puțin decât prevede legea. Vă punem în vedere că este cu desăvârșire interzis aceasta. Veți aplica legea pentru plata suplinitorilor adecă 75% din leafa titularului. Celor dovediti că au plătit mai puțin le veți reține din leafă și pe trecut suma plătită mai puțin și o veți da suplinitorului».

No. 2258—1936. **Congresul «Agrului» la Tășnad.** Aducem la cunoștința tuturor învățătorilor de stat din cuprin-

sul acestui județ că în 7 Iunie a. c. se va ține în Tășnad -- Congresul Eparhial al «Agrului». — În consecință învățătorii din plasa Tășnad vor lua parte împreună cu adulții și eventual cu corurile ce conduc; pentru învățătorii din restul județului participarea este facultativă. Credem că învățătorimea română dela granița de nord-vest a Țării va înțelege scopul măreț al acestui Congres și va fi și de această dată la datorie.

No. 2275—1936. **Plivitul grâului cu elevii de școală.** Comunicăm în copie D. M. I. No. 69063—1936 spre știre și strictă conformare: «Deciziune, Noi, Ministru Secretar de Stat la Departamentul Instrucțiunii Publice, Având în vedere educațiunea ce trebuie dată tineretului dela sate prin școlile primare, Având în vedere că acum este timpul pentru plivitul semănăturilor și în special al grâului de buruienile rău făcătoare, ca pălămida, țărțarul, neghina, etc. care îi împiedecă dezvoltarea și-i devalorizează prețul, precum și timpul pentru curățitul pomilor, Decidem: Art. I. Directorii de școli primare și învățătorii, sunt invitați să iese cu copii din școlile primare, la câmp, pentru plivitul semănăturilor și în special al câmpului semănat cu grâu. Această operațiune se va face mai întâiu pe terenul școalei și apoi la săteni, cu precădere la vădulele și invalizii de războiu. Art. II. Directorii de școli primare și învățătorii sunt obligați să execute cu copii din cl. III-VII-a lucrări de curățirea și îngrijirea pomilor, cu precădere în gospodăria școalei și apoi la gospodăria satului, de preferință la vădulele și invalizii de războiu și apoi la părinții copiilor, elevi ai școalei. Art. III. Directorii de școli primare și învățătorii sunt obligați să participe cu copii la executarea lucrărilor atât la câmp cât și în grădini, să le dea toate explicațiunile, pentruce se execută asemenea lucrări, atât din punct de vedere științific cât și economic. Art. IV. Directorii de școli primare prin o încheere a consiliului școlar, compus din toți învățătorii școalei, dacă sunt mai mulți, pot suspenda cursurile pentru executarea lucrărilor arătate la Art. I. și II., până la maximum 5 zile, înștiințând despre aceasta subvizorii și revizorii școlari. Lucrările în câmp și la grădină se pot face totativ cu învățătorii și elevii în timpul suspendării cursurilor. Art. V. și cel din urmă. D-l Director al învățământului primar va aduce la îndeplinire dispozițiunile prezentei deciziuni. Ministru, Dr. C. Angelescu».

Rev. școlar: D. Ilea.

RAPORT

de situația materială a Asociației Invățătorilor din județul Sălaj, pe anul 1935—1936, către adunarea generală din 23 Mai 1936.

Onorată Adunare Generală,

În conformitate cu dispozițiunile art. 37 din Statute, avem onoarea a Vă înainta pentru aprobare raportul general de situația materială a Asociației noastre pe anul 1935—1936 (dela 1 Aprilie 1935 până la 31 Martie 1936) precum urmează:

CONT DE GESTIUNE (la 31 Martie 1936)

I. Venituri:		Prevăzut	Incasat
1. Sold la 31 Martie 1935	— —	22650	22650
2. Cotizații dela membrii 10%	— —	57000	66401
3. Venituri întâmplătoare	— —	5000	7913
4. Restanțe	— — —	28314	4173
Total Lei:		112964	101137
II. Cheltueli:		Prevăzut	Plătit
1. Asociației Generale 25%	— —	14250	8000
2. Asociației Regionale 15%	— —	8550	5000
3. Subsecțiilor 10%	— — —	5700	6341
4. Pentru Cămin	— — —	8550	
5. Pentru Fondul Cultural	— —	1425	
6. Pentru Fondul de ajutorare	— —	4275	
7. Pentru Fondul de rezervă	— —	2850	
8. Delegaților la Congresul Gen.	— —	3000	2600
9. Delegaților la Congresul Reg.	— —	2200	3700
10. Deplasarea membr. la Comitet	— —	3900	4666
11. Deplasarea Com. permanent	— —	700	
12. Deplasarea cenzorilor	— — —	600	2960
13. Spese de administrație	— — —	1000	1767
14. Restanțe rămase de plată (poz. 1 și 4 venituri)	— — —	50964	18906
15. Fond pentru deschid. de credite	— — —	5000	3914
16. Neprevăzute:			
a) Fondul Spiru Haret	— 463		
b) Chelt. concert. 1935	— 5010		
c) Muzica la petrecere	— 800		
d) Onorare	— — — 2500		
e) Dep. la Banca Inv.	— 35000		
f) Avans chelt. 1936—37	1600		45373
Total Lei:		112964	103227

B I L A N Ţ :

I. Incasări	Lei	101137
II. Plăți	Lei	103227

Plăți făcute în plus Lei 2090

adeca Lei douămii nouăzeci, care sumă se va restitui casierului general din depunerea de Lei 35000, făcută la Banca Populară „Invățătorul Sălăjan“ Zălau.

Pentru orientare amintim, că sumele prevăzute la cheltueli poz. 4 (8550), 5 (1425), 6 (4275), 7 (2850) și 11 (700) sunt înghebate la poz. 16-c (cheltueli neprevăzute: depuneri).

Tihău, la 31 Martie 1936.

Președinte,
Simion Oros.

Casier general,
Augustin Maxim.

INVITARE

Asociația Invățătorilor din jud. Sălaj, Vă invită, împreună cu stimata Dv. familie și prieteni la **SERATA CULTURALĂ** urmată de dans, ce o aranjează în ziua de **23 Mai 1936**, ora 21 (ora 9 seara) fix în sala teatrului comunal din **Zălau**, în onoarea și pentru a sărbători pe invățătorii eșiți la pensie. — Taxa de intrare Lei 30 de persoană. Distracții obișnuite. Muzică excelentă. Costumul național va fi preferat.

Program: I. 1. Sărbătorirea invățătorilor pensionari. — II. 2. Psalm, cor mixt de Zirra, exec. de corul inv. din plasa Șimleu; 3. Dascălul, poezie de Oct. Goga, decl. de dl Teodor Crețu, Arduzel; 4. Dans național, elevele școlii prim. de fete Zălau; 5. Doine din Ardeal, de Miron Neagu, cântate de dl Ioan Curea din Tășnad, acomp. la pian de d-șoara Aurelia Filip, Tășnad; 6. La oglindă, poezie de Gh. Coșcuc, declam. de dna Veturia Dobocan m. Fărcășiu, Năpradea. — III. 7. „Voinicii“, defilarea elevilor școlii prim. de băieți Zălau; 8. Răsunetul Ardealului, cor mixt de Ion Vidu, exec. de corul inv. plasa Șimleu; 9. În jurul unui divorț, de Gh. Topârceanu, rec. de dl Gheorghe Chiper, Treznea; 10. Mureș, Mureș, cor mixt de I. Co-mișel, exec. de corul inv. plasa Șimleu; 11. Anecdote, de Th. Speranția, rec. de d-șoara Maria Chiș, Șimleu; 12. Hora Severinului, cor mixt de Gh. Dima, exec. de corul inv. plasa Șim'eu. — IV. Dans până în zori de zi. **Comitetul.**

◆ POȘTA REDACȚIEI ◆

Părintelui V. Gr. S. în N. Repetăm și astăzi cele mărturisite anul trecut că: biserica am considerat-o întotdeauna baza străduințelor noastre și învățământul îl edificăm pe temelia „*moralei creștine*“. O facem dintr-o convingere profesională că numai o colaborare sinceră și efectivă între aceste două instituții: școala și biserica, va putea asigura trăinicia nației și redresarea morală a vieții satelor.

Deschidem doci cu deplină bucurie porțile revistei noastre pentru „*Pagina Bisericii*“ în speranța că ea va contribui la promovarea mijloacelor și consolidare sufletească pentru o muncă comună pusă în serviciul aceluiaș ideal.

Părintelui P. în Gârdani. Deși menționa scrisă de S-Ta pe coperta revistei No. 2-3 pe care ni-o „*retour*“ez ne-ar dispenza de vre-un răspuns, îl dăm totuși din motive subiective, să nu rămână neinserată, ca un „*memento*“, o observație atât de clasică a S-Tale. O facem și din motivul ca să se evidențieze mai clar contrastul atât de izbitor între două ideologii manifestate de slujitorii aceleiaș instituții, pornite dela altarul Domnului.

Nu dorim să se arunce nici cea mai mică umbră asupra celor mărturisite la p. 1 cu prilejul inaugurării „*Pagina Bisericii*“. Noi nu ne „*indesăm*“ — ne sunt martori toți cetitorii — ei am făcut și vom face apel de sinceră colaborare către toți factorii de conducere ai satelor pentru propășirea binelui obștesc. Nimeni nu e obligat să răspundă la chemarea noastră. Avem însă dreptul să pretindem oricui, să nu ne bruscheze și terfelească. Mai ales un „*părinte sufletesc*“ înrolat în iubirea și pacea lui Hristos.

Revista am trimis-o regulat pe adresa Of. Parohial român Gârdani, cu începere dela 1 Ianuarie 1935 și până în prezent nu ne-a retrimis-o nimeni, căci atunci apreciam dacă era cazul să dăm un abonament gratis, ceea ce am mai făcut-o cu unele parohii sărace.

Pentru liniștea sufletească a S-Tale țin să declar că, mulți învățători citesc foarte multe publicații bisericești, nu numai „*Unirea*“ și „*Cuvântul Adevărului*“.

Dacă se mai găsesc preoți (ceea ce nu cred) cetitori ai revistei noastre, care împărtășesc mentalitatea Părintelui din Gârdani, îi rugăm cu respectul cuvenit, să binevoiască a lichida cu revista, să achite abonamentul restant și să ceară sistarea trimiterii în viitor.

Dăm cuvântul Părintelui din Gârdani prin reproducerea fidelă a observației de care ne-a invrednicit.

„*Încă n'am dat, ca una școală de stat sau inv. ar fi procurată „Unirea“, „Cuvântul Adevărului“ etc; pentruce vă indesăți cu foaia D. Voastre, așa zicând în mod, care n'are critică*“

Semnează: „P“.